
	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ		
	ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Постдипломске академске студије		
Студијски програм:	Други циклус Мастер просторног планирања		

Назив предмета	ПЛАНИРАЊЕ ПРОСТОРА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
СПППМ12ПППН	обавезан	IX	2+2	6

Наставници	проф. др др Богдан Лукић, ванредни професор
-------------------	---

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Просторно планирање	
Циљеви изучавања предмета:	
<p>Упознавање са специфичностима планирања простора посебне намене, као и са доминантним принципима планирања који ту намену фаворизују у односу на друге кориснике простора. Затим, упознавање са специфичностима планирања простора природних, културних, туристичких, енергетских и хидро-техничких комплекса и система, као и са доминантним принципима планирања ових система од посебног стратешког значаја за развој државе или региона, специфичностима планирања као битних елемената у простору од којих зависи развој државе, региона или општине и упознавање са специфичностима заштите и уређења простора са значајном природном и културном баштином, као и са доминантним принципима планирања који су данас релевантни са становишта светских и европских стандарда, као и теорије и праксе у Републици Српској и суседним државама у региону.</p>	
Исходи учења (стечена знања):	
<p>Примарни задатак предмета је овлађивање основним методама и техникама који се примењују за различите видове коришћења земљишта карактеристичних за просторе посебне намене. Упознавање са основним технолошким концепцијама планирања простора природних, културних, туристичких, енергетских и хидро-техничких система и са њиховим економским и еколошким значајем за развој, односно са њиховим утицајем на окружење и, посебно, улогу локалне средине на којој се ти системи налазе. Поред државних система, односно система од европског значаја, обрадиће се и питање локалних, алтернативних енергетских система (мале хидро-електране, ветро-енергетски системи и др.) и начин њиховог планирања код просторног развоја општине или региона. Биће такође обрађено и питање критеријума за одређивање граница простора посебне намене за природне, културне, туристичке, енергетске и хидро-техничке комплексе, начин њихове мултифункционалне употребе (енергија, водоснабдевање, рекреација, туризам и сл.), као и питање сарадње са пројектантима технолошких система и са надлежним институцијама. На конкретним примерима биће приказани модели просторне интеграције просторних и инфраструктурних система, као и процена утицаја на еколошки и економски развој простора којим пролазе коридори. Осим тога биће практиковано и значајно питање одређивања утицајног подручја, односно начин утврђивања граница за израду просторних планова посебне намене за конкретне просторе и коридоре. Поред наведеног задаци обухватају начин препознавања културних и природних вредности у одређеном простору, начин њихове валоризације, могућност интегративне заштите и активирања културне и природне баштине у оквиру укупног развоја одређеног простора.</p>	
Садржај предмета:	
Предавања: <ul style="list-style-type: none"> Појам, дефиниције и схватања простора посебне намене у просторном планирању, у свету и код нас. Историја и традиционални приступи планирања подручја са посебном наменом. 	

Однос према другим типовима планова. Типови простора посебне намене и њихове основне карактеристике. Саобраћајни коридори, подручја обимне експлоатације подручја минералних сировина, туристичка подручја, акумулације и хидротехнички системи, национални паркови и друга заштићена природна добра, простори заштићених културних добара, простори резервисани за одбрану. Циљеви и специфични приоритети и проблеми планирања простора са посебном наменом. Основне методе и технике планирања простора посебне намене: генералне и специфичне (зависно од врсте подручја).

- Приступ планирању развоја, велике структурне промене и конверзија постојећег коришћења земљишта, циљеви и приоритета развоја енергетских и хидро-техничких система и комплекса, коришћење природних ресурса, регионални, привредни, социјални и културни развој, уређење и коришћење простора и развој мреже насеља, заштита животне средине, коришћење пољопривредног земљишта, проблем експропријације земљишта и мере компензације, нормативна – правна и институционално – организациона подршка имплементацији планова подручја посебне намене енергетских и хидро – техничких система и комплекса.
- Импликације нових европских докумената одрживог просторног развоја за уређење и планирање простора посебне намене, планирање магистралних инфраструктурних коридора у Европи и Републици Српској, стратешко планирање функционалних подручја инфраструктурних коридора, импликације инфраструктурних коридора на интеграцију/ дезинтеграцију простора, усклађивање планских инвестиционих одлука о магистралним инфраструктурним коридорима, просторно-урбанистички услови за трасирање коридора, усклађивање инфраструктурних система у коридору, основе планирање пратећих садржаја за потребе корисника, плански критеријуми за опремање пратећим садржајима, уређење туристичких локација, урбани центри и магистрални коридори, заштита животне средине и уређење предела.
- Појам, установљени облици, структура и режими заштите простора у свету и у Србији, европски оквир, принципи и смернице за заштиту и уређење простора са значајном природном и културном баштином, обим заштите простора, ефикасност и организација заштите простора, конфликти и приоритети у планирању и уређењу простора са значајном природном и културном баштином, заштита и планирање природних и културних подручја у Републици Српској, специфичности заштићених подручја, врста и степен заштите, дихотомија између развоја и конзервације, социјални, економски, институционални, правни и демографски аспекти, проблеми компензације корисницима простора, специфичности мера имплементације просторних планова за заштићена природна и културна добра.

Вежбе:

- Израда и презентација семинарског рада са изабраном темом из програма предавања – упознавање са широм литературом, анализа и дијагноза проблема, специфични планерски одговори и инструменти.

Методe наставe и савадавање градива:

Осим припремљених предавања за свих осам специфичних простора посебне намене, студентима ће бити на располагању у електронској форми 20 урађених просторних планова подручја посебне намене. На основу тога и осам методологија за израду плана простора посебне намене, приступиће се симулацији израде, односно планирања простора посебне намене и разрађивати делови из садржаја предмета.

Могуће је у оквиру теренске наставе, део предметне проблематике обрадити на конкретном простору.

Литература:

Пиха Б. (1990): Основе просторног планирања. ПМФ, друго издање, Београд. Мариновић Узелац А. (2001): Просторно планирање. Школска књига, Загреб. Зборник радова са научног скупа (1989): Развој и уређење подручја посебне намене. ИАУС, Београд. Б. Ђорђевић (1990): Водопривредни системи. Научна књига, Београд. Ненад Спасић (1988): Планирање развоја, обнављање и уређење простора у великим лигнитским басенима. ИАУС, Београд. Група аутора (2003): Просторни развој магистралних коридора, Посебна издања 41., ИАУС, Београд. Просторни планови подручја посебне намене у Републици Српској, Србији и суседним државама				
Облици провјере знања и оцјењивања:				
Семинарски рад 30%				
Презентација семинарског рада 10%				
Усмени део испита 50%				
Похађање наставе и ангажованост	5	Семинарки рад 20 Колоквиј 15	Завршни испит 60	
Посебна назнака за предмет:				